VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XVII. évfolyam,
5117. szám

4 oldal,
20 bani

Szombat,
1961.
augusztus 19.

Augusztus 23 köszöntésére

Ünnepi műszakon

A December 30 gyárban tegnap tartottak ünnepi műszakot a felszabadulás évfordulójának tiszteletére. Az üzem mindhárom nagy termelőrészlegén a fonódában, szövödében, ugyszintén a befejezőrészlegen a legjobb munkasikerek megvalósítására törekedtek a dolgozók. Ha grafikonnal követték volna ennek a napnak szakaszonkénti teljesítményeit, akkor észrevehetővé válna a termelés ritmikus, fokozatos növekedése.

Az első négy óra elteltével mindhárom üzemrészlegen értékelték a termelési sikereket. Dóka Mária például a fonódában az ünnep tiszteletére 160 százalékban teljesitette négy órai előirányzatát. Kiváló szorgalmáról tett tanubizonyságot Kovács Gizella is, aki tervét 134 százalékban valósitotta meg. Az előfonó gépeknél Faur Mária, a gyürüs fonóknál pedig Petrusa Margareta neve vált ismertté ezen a napon, 112, illetve 123 százalékos tervtulteljesitéssel.

Az ünnepi müszak napján a szövödében, sokan kisérték figyelemmel az uj automatagépeknél dolgozók munkáját. Itt is számos szép megvalósitás látott napvilágot. Beteag Florica hat gépen 126 százalékban, Kiss Ilona 4 gépen 131 százalékban, Horváth Anna ugyancsak 4 gépen 114 százalékban teljesitette tervfeladatát a munkanap első négy óráján. Kovács István vezeti azt az IMSz brigádot, amelynek tagjai 114 százalékos teljesitményt értek el.

A befejező részlegen a mintanyomó osztály érte el a legkimagaslóbb teljesitményt: 103 százalékos tervteljesitést. E sikerhez nagy mértékben hozzájárultak Pészári József és Kovács András, akik magasan tulszárnyalták tervfeladatukat.

29 nappal határidő előtt

A ploiesti kőolajkutató vállalat kollektivája lelkes munkát fejt ki az augusztus 23 tiszteletére rendezett szocialista versenyben, s ennek folytán sikerült 29 nappal határidő előtt teljesitenie első nyolc havi tervét. A kollektiva az idén kétszer annyi müveletet hajtott végre a kőolajvidékeken nyomjelző atomokkal és rádióaktiv izotópokkal, mint a tavalyi év első 7 hónapjában.

A ploiesti kőolajkutató vállalat csatlakozik a tartomány 46 más vállalatához és gazdasági egységéhez, amelyek augusztus 23 tiszteletére teljesitették első 8 havi termelési tervüket. Ezek a vállalatok körülbelül 20 millió lej terven felüli megtakarítást értek el az emlitett időszakban.

A Teba gyáriak haladnak az élen

Még az év elején versenyre kelt városunk két nagy textilgyára, a December 30 és a Teba. A versenyfeltételek közé foglalták mindazokat a tennivalókat, amelyek a munka további megjavitását hivatottak biztositani. A többi között igéretet tettek, hogy fokozott mértékben törekednek a tervfeladatoknak mind értékben, mind pedig természetes egységekben való teljesitésére. Hasonlóan nagy figyelmet fordítanak a minőség javitására, a választék bővitésére. Vállalták továbbá az önköltségi ár csökkentését.

Már az induláskor mindkét fél elhatározta, hogy a küzdelmet egész éven át folytatják. Az eredmények könnyebb felmérése érdekében négy szakaszra osztották az esztendőt. A verseny második szakasza most, a felszabadulás évfordulójának küszöbén zárult le. A kiváló teljesitményekért folyó küzdelem második szakasza — akárcsak az első — a Teba gyár győzelmével zárult.

A gyár dolgozói 30.000 kiló pamutfonalat és 154.000 négyzetméter készárut termeltek terven felül. Az önköltségi ár csökkentése révén terven felül 237.000 lej értékü megtakaritást értek el. Ebben az időszakban sikerült a munka termelékenységét 0,6 százalékkal növelni. A minőség javitása terén elért siker azzal is lemérhető, hogy a különleges minőségi osztályba sorolt, legkiválóbb anyagok előirányzott mennyiségét 0,5 százalékkal haladták tul. A minőség javitására vonatkozó mutatószámot 3,7 százalékkal teljesitették tul.

Mindkét textilüzemen belül ez a verseny jó alkalomnak bizonyult kiváló megvalósitások elérésére.

Teljesülnek a vállalások

A Bernáth Andor gépjavitó központ javitó műhelyében dolgozó IMSz brigádok tagjai megbeszélésre gyültek össze még a hónap elején. A megbeszélésen számos vállalás hangzott el. A többi között a fiatalok vállalták, hogy augusztus 23 tiszteletére 5 százalékos tevtulteljesitést érnek el, csak jó minőségü javitásokat végeznek és mindegyik megjavitott motornál 200 lej értékü megtakaritást eszközölnek az önköltségi ár állandó csökkentésével.

Vállalásuknak eddig becsülettel eleget tettek. Naprólnapra maradéktalanul teljesitették tervfeladataikat. A hónap első dekádjában az IMSz brigádoknak sikerült átlagosan 7 százalékos tervtulteljesitést elérniök. A legjobb eredményt a motorszerelő részlegen dolgozó Maxim Mihály vezette IMSz brigád érte el. Mind mennyiségileg, mind minőségileg kelmelkedő teljesitményről számolhatnak be.

Haladó eljárásokkal, korszerü megoldásokkal

Az Electrometal helyiipari vállalatban a szocialista verseny egyik legfontosabb célkitüzése a termelékenység növelése. A vállalat dolgozói augusztus 23 tiszteletére fokozott lendülettel törekedtek e mutatószám teljesitésére és tulszárnyalására. E törekvésük jut kifejezésre a termelékenység 3,3 százalékos növekedésében, a tervfeladatok előirásával szemben.

Az öntödében a termelékenység növekedéséhez lényegesen hozzájárultak a mult hónap folyamán alkalmazott eljárások, amelyek nagy mértékben javitották a munkát, mint az öntőmag gyors száritását szolgáló intézkedések stb. A csőbutor gyártásnál egyes alkatrészeket például, préselés utján állitanak elő.

Mi ujság NAGYLAKON

Bútorok — terven felül

A Rajoni Helyiipari Vállalat nagylaki butorkészitő részlegén is a tervfeladatok teljesitésére és tulszárnyalására törekednek a dolgozók. Minden igyekezetükkel azon fáradoznak, hogy több és jobb minőségü butort készitsenek az ünnep tiszteletére. A részleg dolgozói már eddig is minden hónapban teljesitették, sőt tulszárnyalták előirányzatukat. Az elmult hónapban az össztermelési tervet 119 százalékban, mig az árutermelési terv előirányzatát 115 százalékban valósitották meg.

A pártalapszervezet irányitásával, a kommunisták mozgósitásával a részleg dolgozói csupán juliusban 8 Bega és 5 Pălținis tipusu butort készitettek terven felül. A részleg dolgozói közül különösen Hlovaska Pál, Csizik István, Keles János és Hekel Mátyás tüntek ki odaadó, jó munkájukkal.

Ezek a termelési sikerek arra ösztönzik a részleg munkaközösségét, hogy augusztus 23, hazánk felszabadulásának 17. évfordulója tiszteletére még szebb eredményeket érjenek el, több és jobb minőségü butorokat készitsenek.

Manea Gheorghe,
levelező

Az uj iskolaév küszöbén

Mint ismeretes, az elmult évben román tannyelvü középiskola kezdte meg müködését Nagylakon. A községi néptanács és a kollektiv gazdaság segitségével ebben az időszakban folynak a javitási munkálatok az iskola épületén. Mindent idejében elkészitünk, hogy a tatarozási munkálatokat augusztus 20-ig befejezzük. Az iskola épületének tetőzetét már megjavitották. Atalakitási munkálatok folynak és ennek eredményeként három tanteremmel bővül az iskola. Meg kell emlitenem, hogy a munkálatokban értékes segitséget nyujtott a szülői bizottság is. Az önkéntes hozzájárulásból összesen 30.000 lejt fordítottak az iskola tatarozására. Ezenkivül a lakosok önkéntesen segédkeztek a munkálatoknál. Ennek eredményeként teljesen készen várja majd az iskola a tanév megkezdését.

Pătroi Ioan,
levelező

Nagymennyiségü árut adtak el

Csehovsky János elvtárssal, a községi fogyasztási szövetkezet elnökével beszélgettünk a szövetkezet munkájáról, az árueladás kérdéséről. Az elnök elmondotta, hogy ebben az esztendőben 130 kerékpárt és 25 motorkerékpárt vásároltak a községbeliek. Ezenkivül 25 rádiót, 40 mosógépet, 7 varrógépet és 52 karórát adott el a szövetkezet.

Az elnök büszkén ujságolta, hogy augusztus 23 tiszteletére uj huscsarnokot adnak át rendeltetésének. A meglévő ugyanis már nem felelt meg a követelményeknek. A szövetkezet behatóan foglalkozik a szerződéskötés és a felvásárlás kérdésével. Eddig több, mint 5400 kiló kukorica átvételére kötöttek szerződést. Jó eredményeket értek el a felvásárlás terén is. Terv szerint ebben a hónapban 3200 szárnyast kellett volna felvásárolnia a szövetkezetnek. Ezt az előirányzatot már teljesitették és lehetőség van arra, hogy még több szárnyast vásároljanak fel.

A December 30 üzem 1-es, 2-es szövödéjében dolgozik Roos Erzsébet élmunkás. Mindenki ismeri és szereti, mert állandóan jóminőségü termékeket készit.

Az elsőségért

A Román Munkáspárt Központi Bizottságának Irányelvei rámutatnak arra, hogy a szocialista verseny széleskörü kibontakoztatásával évről-évre számottevő sikereket értek el gyáraink és üzemeink dolgozói az állami terv valóraváltásában, a munkavállalások teljesitésében, valamint a takarékosságért vivott harcban. Ezeket az eredményeket figyelembevéve tovább kell fokozni a verseny kiterjesztését mind több dolgozó bevonásával. „A szocialista verseny fő célkitüzése — harc a termékek kiváló minőségéért", olvashatjuk az Irányelvekben.

Hazánk valamennyi gyárában és üzemében az utóbbi időben még nagyobb lendületet vett a szocialista verseny. A pártszervek irányitásával, a szakszervezetek és IMSz szervezetek felvilágositó munkát fejtettek ki a dolgozók körében. És elmondhatjuk, hogy jó eredménnyel. Példa erre a Dimitrov vagongyár is. Ebben a hatalmas üzemben — ahol százszámra készülnek a jó hirnévnek örvendő vagonok — a dolgozók többsége: nők, férfiak több, mint 4000-en bekapcsolódtak a szocialista versenybe. Valamennyien legfontosabb feladatuknak az itt készülő termékek minőségének tovább javitását tekintik és ennek érdekében minden tudásukat latba vetik.

Különösen kiterjedt a verseny az üzem befejező részlegén — amelyről Fugătă Emil elvtárs, a részleg pártszervezetének titkára azt mondta, hogy akkora mint egy kisebb gyár, — ahol csaknem 500 dolgozót vontak be a nemes versenybe.

Itt a fő hangsulyt a termelési brigádok, illetve a munkacsoportok közötti versenyre fordították: 105-en kapcsolódtak be az egyéni versenybe, mig a 11 termelési brigád, a 7 IMSz brigád és a 22 munkacsoport tagjai egymással versenyeznek. Valamennyien arra törekszenek, hogy jó munkával, szorgalommal még szebb termelési eredményeket érjenek el, elnyerjék az élenjáró megtisztelő cimet.

A szocialista versenyben elért eredményeket Stana Dumitru mérnök elvtárs tartja nyilván. A füzetbe havonta beirja mind a brigádok közötti, mind az egyéni verseny eredményeit is. Tőle tudtuk meg, hogy a

Ünnep köszöntő versenyben

3-as számu szakszervezeti csoport tagjai versenyfelhivást intéztek a részleg valamennyi csoportjához. A verseny fő célkitüzése: a munka minőségének megjavitása. Szinte ugyanabban az időben (még május eleje előtt) ujabb versenyfelhivás hangzott el. A befejező részleg dolgozói versenyre hivták az üzem valamennyi részlegének dolgozóit. A versenypontok között szerepel a minőség javitása, a dolgozók szakmai képzettségének emelése, jelentős értékü megtakaritások elérése az önköltség csökkentésénél stb. A befejező részleg munkaközössége vállalta, hogy év végéig 125.000 lej megtakaritást eszközöl a nyers- és segédanyagok ésszerü felhasználásával.

A befejező részleg dolgozói — mint kezdeményezők — azt szeretnék, hogy a versenyben az övék legyen az első hely. Azonban az eredmények kihirdetéséig, — év végéig — még van néhány hónap.

Kik azok a dolgozók, melyek azok a brigádok, amelyek jó munkájukkal hónapról-hónapra kitüntek a versenyben?

Stana Dumitru elvtárs, elsőnek az 1-es számu IMSz brigádot emlitette, amelyet Nedea Antonie, fiatal párttag vezet. Amellett, hogy havonta átlagosan 20 százalékkal szárnyalja tul tervelőirányzatát, csak kitünő minőségü munkát végez. Ezért elnyerte a „minőségi brigád" megtisztelő cimet. Nicolin Dusan brigádja szintén az élenjárók között szerepel: havonta 11—12 százalékos tervtulteljesitésről számolhat be. A Sándor József vezette csőszerelő csoport sem hagyja magát. Ezt bizonyitja a havonként elért átlagos 120 százalékos terviteljesités is.

Az egyéni verseny legjobbjai közül Stanciu Pavel bádogos nevét emlithetjük legelőször, aki átlagosan 25 százalékkal szárnyalja tul tervfeladatát és ugyanakkor tehetséges ujitó. Dughi Ioan féklakatos, Mandec Anton csőszerelő, Drăgan Valeriu asztalos és Socaciu Traian tervtulteljesitése állandó. Ugyanakkor csak minőségi munkát végeznek.

Az élenjárók nevét és fényképét nemcsak a részlegen, hanem az üzem főbejáratánál elhelyezett tisztelettáblán is megtalálhatjuk. Hisz az ilyen munkásokra méltán lehet büszke az üzem egész munkaközössége. A gyár vezetékes rádiója szintén foglalkozik népszerüsitésükkel.

A szocialista verseny helyes megszervezése, az elért eredmények nagyrészt a pártszervezet és a szakszervezet fáradhatatlan munkájának, irányitásának köszönhetőek. Például Fugătă Emil elvtárs személyesen is számtalan esetben jelentős segitséget nyujtott a dolgozóknak a hibák felszámolásában. Állandóan figyelemmel kisérte a verseny eredményeit.

A szakszervezeti bizottság Nagy Sándor vezetésével szintén eredményes tevékenységet fejtett ki ez irányban. Azért, hogy figyelemmel kisérhessék mind a 10 szakszervezeti csoport munkáját, mindegyikhez beosztottak egy-egy bizottsági tagot. Ezek részt vesznek az illető csoport gyülésein, együttesen vitatják meg az elért eredményeket, a felmerülő hiányosságok kiküszöbölésére irányuló intézkedéseket — egyszóval felelnek azért a csoportért, amelynek ellenőrzésével megbizták őket. Ez az intézkedés igen hasznosnak bizonyult, mert igy mindig világos képet alkothatnak a részlegen folyó szocialista versenyről.

A jelen időszakban a befejező részleg és az üzem valamennyi dolgozója arra törekszik, hogy a közelgő nagy ünnepet, hazánk felszabadulásának 17. évfordulóját még kiemelkedőbb eredményekkel méltóan köszönthesse. Az elsőségért küzdenek s ehhez sok sikert kivánunk mindannyiuknak.

Mandits Katalin

Jelentős sikerek

Az aranyosgyéresi Sodronyipar müvek kohászai az év eleje óta 11.100 tonna fémipari terméket állitottak elő terven felül s ezzel tulteljesitették augusztus 23 tiszteletére tett vállalásaikat. Ugyanakkor az előirányzott termelési költségek csökkentésével 1.520.000 lejt takaritottak meg. Egy másik élenjáró kollektiva, a Herbák János cipőgyár munkaközössége szintén teljesitette főbb vállalásait. A termelési grafikon szerint augusztus 23 köszöntésére 1500 kg. talpbőrt, csaknem 10.000 pár cipőt és más bőrből készült cikkeket termeltek terven felül. A marosujvári szódagyár, a kolozsvári textilipari felszereléseket előállitó Unirea üzem és a Porțelanul gyár, a tordai cementgyár, a zilahi Vörös Csillag vállalat, valamint számos más Kolozs tartományi ipari egység munkásai szintén jelentették, hogy teljesitették augusztus 23 tiszteletére tett főbb vállalásaikat.

A kisiratosi fiatalok munkájáról

A kisiratosi kollektiv gazdaságban három hazafias IMSz brigád müködik. Ezek vállalták, hogy az év folyamán mintegy 10.000 önkéntes munkaórát végeznek. A többi között ugy határoztak, hogy parkokat létesitenek a mezei brigádok székháza előtt, 6 hektár kukoricát müvelnek meg, silótakarmányt készitenek, stb. S mindezt önkéntes munkával.

A hazafias IMSz brigádok Almási István, Horváth László és Hallai Ferenc vezetésével azon fáradoztak, hogy a tervszerüsitett munkálatokat idejében elvégezzék. Ezirányu törekvésük eddig is eredményesnek bizonyult. Mind a három brigádnál parkot létesitettek, amelyeket virágokkal ültettek be. Ezeket a kollektivista lányok naponta locsolják, gondozzák. Emlitésre méltó az is, hogy a hazafias IMSz-brigádok tagjai részt vettek az ócskavas gyüjtési akcióban. Összesen 1500 kiló ócskavasat gyüjtöttek és adtak át. A fiatalok bekapcsolódtak az utjavitási munkába is. A legtöbb önkéntes munkaórát Hegedüs Rozália, Almási István, Márton Árpád, Retezár Borbála, Szanda Mária, Szécsényi Mária, Kovács Erzsébet, Gál Mária, Faragó Franciska, Lévai Gizella és Szelleiki László végezték. A gazdaságban és a községben végzett önkéntes munka jutalmaként a napokban mintegy 100 kisiratosi fiatal kirándulá-son vett részt Kaszoján és Lippán.

Szelleiki József,
levelező.

A testvéri népi demokratikus országok életéből

Az orvostudomány városa Krakkóban

Krakkó délkeleti részén, Prokocimban, 100 hektárnyi területen most épitik fel az Orvostudományi Akadémia uj központját — az orvostudomány valóságos kis városát. Többek közt három klinikát — a fertőző betegségek klinikája, gyermekgyógyászati klinika, elmegyógyintézet — nyer itt elhelyezést. Létesitenek egy ápolónőképző iskolát, internátussal, lesz itt dietetikus iskola, laboratórium, s számos más korszerü intézet.

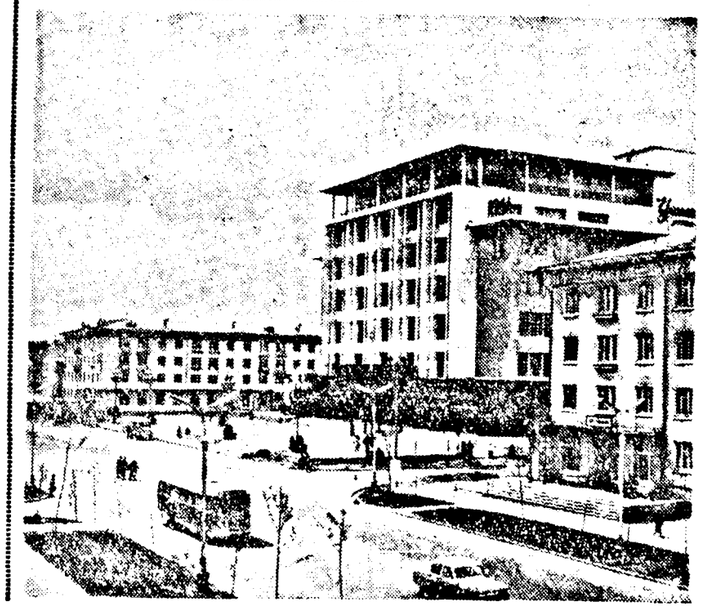

Ulan Bator, a forradalom előtti Urga, Mongólia régi fővárosa, nagyobb fajta falu volt. Ebből varázsolt a nemzeti öntudatra ébredt független mongol nép modern nagyvárost. A képen: Ulan Batornak, a Mongol Népköztársaság fővárosának egyik főutvonala.

A Vietnami Demokratikus Köztársaság kaucsukültetvényein

A quyet-thangi állami gazdaságban kisérleti jelleggel kaucsukültetvényt létesitettek. Idén igen szép lett a termés: 2,5 tonna hektáronként. Azelőtt Dél-Vietnámot tartották Vietnám egyetlen kaucsuktermelő vidékének, s ott soha sem értek el 1,5 tonnánál magasabb termésátlagot.

1959-ben kezdték meg a Vietnámi Demokratikus Köztársaságban a kaucsukültetvények létesitését, a 17. délkörtől északra elterülő különböző tartományokban, fel egészen a Kinai Népköztársaság határáig. A fák nagyszerüen fejlődnek, s már 2,5—3,3 méter magasak.

Idén az elmult évinek tizszeresére terjesztik ki a kaucsukültetvények területét.

Szines fém helyett — müanyagok

A Magyar NK-ban a csepeli nagy gépgyár munkaközössége számottevő sikereket ért el a drága szines fémek müanyaggal való helyettesitése terén. A müanyagból készült alkatrészek nemcsak megfelelnek a müszaki követelményeknek, hanem még kiválóbbaknak is bizonyulnak, mint a szines fémből gyártott alkatrészek. A villanymotorok fengelykapcsolói például azelőtt igen rövid idő alatt elkoptak, de most, a müanyagból készült alkatrészek egy évnél is tovább tartanak. Az emelődaruk müanyagból készült csapágybetétei is jobbnak bizonyultak, mint a bronz. Kiküszöbölik a tengelykopást, s egyben olcsóbbak, könnyebbek, mint a szines fémből gyártott csapágybetétek.

Kiusztendil a Bolgár NK fürdővárosává épül ki

Az ókori Pautalia és az ősi szláv település, Velbazsd helyén felépült Kiusztendil városa festői szép helyen terül el és gyógyhatásu forrásokban bővelkedik.

Az uj épitkezések és a tervbe vett nagyarányu munkálatok gyökeresen megváltoztatják majd a város központjának és számos negyedének képét és Kiusztendilt modern fürdővárossá emelik. Most folynak a két étteremmel, cukrázdával, bárral felszerelt korszerü szálloda felépitésének előkészitő munkálatai. A Hiszalik-hegy lejtőjén épül fel, teraszairól csodás kilátás nyilik majd a városra. Berendeznek a hegyen egy hatalmas, erdős parkot, tavakkal, kis állatkerttel, gyermekjátszóterekkel, táncköröndel. A hegy lábánál 1.200 férőhelyes szabadtéri filmszinházat épitenek fel. A nagy körutakon 100 tömbházat épitenek fel, több mint 2.000 lakással. Felépül még Kiusztendilben egy szinház, mozi, s több áruház is. A fürdőkomplexum nagy szanatóriummal és 15 üdülőházzal bővül.

Kisérleti atomreaktor épül a Német DK-ban

A Német Demokratikus Köztársaság Magfizikai Kutatóintézete Drezda közelében, Rossendorfon kisérleti célokra kis teljesitő képességü reaktort épit fel. Most dolgozták ki annak az épületnek a tervezetét, ahol a reaktort majd felszerelik. Kisérletek elvégzésére különösen alkalmas lesz ez az uj reaktor, mert a müködésében lévő, 2.000 kilowattos, nagy reaktor amugy is alaposan igénybe van véve. Különleges izotópokat állitanak elő Rossendorfon, igy a jód és a fluor izotópjait. Jelenleg ipari, biológiai és gyógyászati célokra, 130 vállalat részére állit elő izotópokat az intézet. Előirányozták, hogy a közeljövőben ki is bővitik a kutatóintézetet.

Gyürhetetlen anyag — celrostból

A Könnyüipari Minisztérium pamut-, len- és kenderipari vezérigazgatósága versenyt kezdeményezett a még jobb minőségü és bővebb választéku kelmék kikisérletezésére és gyártására.

A textilipari szakemberek ebben a versenyben figyelemreméltó eredményeket értek el. Egyebek között létrehoztak egy gyürhetetlen anyagot celrostból. Az ujfajta anyagot egyidejüleg a medgyesi Vasla Vasilescu és az aradi Teba gyárban kisérletezték ki sikerrel. A minisztérium jóváhagyó vegyes bizottsága most engedélyezte az uj anyag ipari gyártását. A gyürhetetlen anyagot 1962 első féléves szerződéskötéseinek alkalmával a kereskedelem meg is rendelheti.

MINDENKINEK tudnia kell...

Az üzletek ünnepi zárórája

Annak érdekében, hogy az augusztus 23-i ünnepségek alkalmával zökkenőmentesen történjék városunk lakosságának élelmiszer és ipari cikkekkel való ellátása, a városi néptanács végrehajtó bizottsága a következőképpen állapította meg az üzletek záróráját:

ÉLELMISZER - CIKKEKET ÁRUSITÓ ÜZLETEK:

Vasárnap, augusztus 20-án reggel 7 órától 11 óráig nyitva lesznek az összes üzletek.

Hétfőn, augusztus 21-én valamennyi üzlet a rendes órarend alapján dolgozik.

Kedden, augusztus 22-én valamennyi üzlet a reggeli nyitás órájától megszakítás nélkül árusit este 20 óráig, az 1, 3, 130, 36, 70, 131, 13, 91 és 107-es üzletek pedig 21,30 óráig tartanak nyitva.

Szerdán, augusztus 23-án reggel 5,30 órától 8,30 óráig tiz tejelárusitó üzlet lesz nyitva.

Csütörtökön, augusztus 24-én reggel 7 órától 11 óráig nyitva lesznek a szolgálatos élelmiszer cikkeket árusitó üzletek, valamint az összes tej- és kenyérárusitó üzletek.

AZ APROZAR üzletek kedden, augusztus 22-én a rendes időben nyitnak és 1 órával később zárnak mind délben, mind este. A placokon lévő Aprozar elárusitó bódék csütörtökön, augusztus 24-én reggel 7 órától 11 óráig tartanak nyitva.

AZ IPARI CIKKEKET ÁRUSITÓ EGYSÉGEK augusztus 21-én és 22-én reggel 8 órától 14 óráig és 16 órától 19,45 óráig lesznek nyitva, az Universal áruház pedig egész nap.

A KÖZÉLELMEZÉSI TRÖSZT egységeinek zárórája ugyanaz marad, mint eddig.

Bírálati cikkeink nyomdokán

Még mindig szükség van a repkényre

Lapunk augusztus 4-i számában „Amit a repkény sem takar el" cimen cikk jelent meg, melyben megbirálтuk a Victoria óragyár vezetőségének egyes tagjait, mivel nem forditottak megfelelő gondot a fém és az üveghulladékok kezelésére, tárolására.

A megbirálтak a minap válaszoltak cikkünkre. Levelük bevezető részében rámutattak arra, hogy a birálat helyénvaló és igyekeznek felszámolni a hibákat. Igy például elhatározták, hogy átalakitják a raktárhelyiséget a fémhulladék megfelelő tárolása céljából, az üvegmaradékot pedig ládákban gyüjtik ezentul és átadják az illetékes kereskedelmi szerveknek. A vállalat területén található fém- és egyéb hulladék összegyüjtésére a gyárban dolgozó ifjumunkásokat mozgósitják. A fenti munkákkal párhuzamosan rendet teremtenek az üzem udvarán.

A felsorolt intézkedések is azt igazolják, hogy lényegében az illetékesek is egyetértenek a birálattal. S ez nem is lehet másként! Lehetetlen egyet nem érteni azzal, hogy a drága szinesfémmel ésszerüen kell gazdálkodni. Azonban... nos éppen ez az azonban igazolja, hogy ha az elvtársak magukévá is tették a birálatot, kifogásokat keresgélnek, hogy csökkenthessék annak értékét, hitelét. Mert: „a birálat... teljesen fedi a valóságot", — irják — „de nem értünk egyet"... nos mivel?... annak hangjával!

Lám, még mindig szükség van a repkényre a Victoria óragyárban, nemcsak azért, hogy — amint előző cikkünkben megirtuk — ezzel takargassák a hibákat, hanem azért is, hogy e mögé huzódjanak a birálat elől!

A városi és falusi mükedvelők országos versenye

A városi és falusi mükedvelők VI. országos versenyének döntőjében részt vevő együtteseknek és szólistáknak már több mint a fele bemutatkozott a fővárosi SzKT-szinház szinpadán.

A döntő keretében csütörtökön Kolozs és Olténia tartomány legjobb mükedvelő együttesei mutatták be tudásukat a versenybizottság előtt.

Hogyan foglalkozik a November 7 gyár alapszervezete az ujitások kérdésével

Ebben az időszakban, amikor pártvezette dolgozó népünk a szocializmus épitése kiteljesitéséért küzd hazánkban, a November 7 gyár munkaközössége is azon fáradozik, hogy becsülettel teljesitse az előtte álló feladatokat. Pártalapszervezetünk kellő figyelmet fordit az ujitások kérdésére is, mert meggyőződésünk, hogy ezáltal növelhetjük a termelékenységet, csökkenthetjük az önköltséget, javithatjuk a termékek minőségét és ugyanakkor jelentős megtakaritást valósithatunk meg.

Vállalatunkban az ujitó mozgalom kibontakozását állandóan irányitja az alapszervezet. Megfelelő intézkedéseket foganatositottunk a mozgalom eredményes kibontakozása céljából. Irányitottuk a mérnököket és technikusokat, valamint a müszaki iroda dolgozóit, hogy segitsék az ujitókat, nyujtsanak támogatást munkájukban.

Az alapszervezet irányitásával a müszaki iroda három tanfolyamot szervezett a dolgozók technikai ismereteinek gyarapitása céljából. Ezeken a tanfolyamokon összesen 22 előadást tartottak a termelési folyamat megjavitásával, a berendezések tökéletesitésével és más technikai kérdésekkel kapcsolatosan. Ezeket az előadásokat jól felkészült mérnökök és technikusok tartották. Bácskai Jenő technikus például előadást tartott, amelyben a termékek minősége ellenőrzésének kérdését tárgyalta.

Ugyancsak az alapszervezet kezdeményezésére a müszaki iroda a mérnökök és technikusok segitségével tapasztalatcserét szervezett az üzemosztályok között és más vállalatokban, amelyeken részt vettek a gyár ujitói is. E tapasztalatcsere eredményeként néhány ujitást több munkahelyen is alkalmazunk. A belső szállitás gépesitését például az egész gyárban

Pártélet

kiterjesztettük. Ezenkivül más gyárakból is vettünk át munkamódszereket, illetve átadtuk tapasztalatainkat. Igy például, mint ismeretes, a szárított élesztő gyártását vállalatunkban kezdték meg. A tapasztalatcsere folyamán e termék gyártási módszerét átadtuk a Seineana élesztő gyárnak is. De nemcsak a módszert adtuk át, hanem a szárított élesztő gyártásához szükséges felszerelést is vállalatunk munkaközössége készitette.

Intézkedtünk azirányban is, hogy a müszaki iroda dolgozói szoros kapcsolatot tartsanak az ujitókkal, segitsék őket az ujitások kivitelezésében. Gondoskodtunk arról is, hogy az ujitás kérdését széles körben népszerüsitsük a gyárban. Erre a célra felhasználtuk a falujságot, a helyi vezetékes rádiót. Ezenkivül a helyi sajtóban is népszerüsitettük az ujitómozgalomban élenjárókat. Mindez azt eredményezte, hogy a gyár dolgozói nagy érdeklődést tanusitanak az ujitások iránt. Kitünik ez abból is, hogy ebben az évben összesen 75 ujitási javaslat érkezett a müszaki irodához. Ezeket az ujitó bizottság már elemezte és 36-ot sikeresen alkalmaznak a munkában. A többi ujitás gyakorlati alkalmazásával most kisérleteznek. Érdemes megemliteni, hogy az alkalmazott ujitások előzetes számitások szerint mintegy 300.000 lej megtakaritást eredményeznek a gyárnak. Ez is azt bizonyitja, hogy milyen nagyjelentőségü az ujitások bevezetése a termelő munkába. Az ujitók közül különösen Marinkovics László, Varga Ferenc, Balla István, Vlad Teodor, Sztanajov András és Popescu Gheorghe mérnök érdemelnek dicséretet. Az emlitett elvtársak nevéhez ugyanis több ujitás füződik. Ezekre az elvtársakra büszke a gyár munkaközössége.

Az emlitett példákból kitünik, hogy az alapszervezet irányitásával eddig is jó eredményeket értünk el az ujitó mozgalom kiszélesitése terén. Az elért eredményekkel azonban nem lehetünk elégedettek. A belső tartalékok szinte kimeritethetetlenek gyárunkban. Éppen ezért alapszervezetünk továbbra is kellő figyelmet fordit arra, hogy minél több ujitás, ésszerüsités érkezzen a müszaki irodához a dolgozók részéről. Meggyőződésünk, hogy ezáltal eredményesebben teljesitjük azokat a nagyszerü feladatokat, amelyeket a III. pártkongresszus az élelmiszeriparban dolgozók számára kijelölt.

Moldovan Alexandru,
a November 7 gyár alapszervezetének titkára.

Sportkiradó Sportkiradó

Utolsó formaellenőrző

December 30 stadion. Mintegy 4500 néző. Vezette Opriţa. UTA: Coman (Faur) — Szücs (Neamţu), Bakucz, Seres — Kapás, Szakács — Sasu, Meckas, Tirlea, Floruţ, Czakó. NAGYVÁRADI CRISANA: Szilágyi — Szakács II (Bodó), Székely, Baros — Német, Petrica — Tóth, Tomes, Harsányi (Jakab). Szakács I. Kőszegi. Szögletarány: 6:6 (3:1 az UTA javára).

Három nappal a nyitány előtt augusztus második felében milyen más sportág is kerülhet előtérbe, mint a legnépszerübb, a legkedveltebb. Hát persze, hogy a labdarugásról van szó. Pontosabban: labdarugó bajnokságról, hiszen holnap vasárnap délután ujabb szakasz veszi kezdetét labdarugó sportunk életében, elkezdődik a 1961—1962-es A-osztályu labdarugó bajnokság. Nap-nap után egyre zajosabb mindenütt a „futballgépezet", nagyobb az élénkség szakkörükben, hangosabb a közvélemény utcasarkokon, villamoskocsikon, egyre szaporábbak a viták mindenfelé. Csapatokról, játékosokról, sorsolásról s egyéb bajnoki „problémákról" folyik mindenütt a terefere...

Csütörtökön délután került sor a textilgyáriak utolsó edző jellegü, formaellenőrző mérkőzésére. Vetélytársuk ezuttal a Nagyváradi Crisana B-osztályu együttese volt. A találkozó az UTA 4:2 arányu győzelmével ért véget. A gólokon Tirlea, Floruţ, Sasu és Czakó, illetve Szakács I, (2) osztoztak. Nincs szándékunkban most a mérkőzés kapcsán következtetéseket levonni és a vasárnapi, Tirgovistei Metalul elleni első bajnoki találkozóval kapcsolatban jóslatokba bocsátkozni. Általában az a véleményünk, hogy az UTA játékosai jobbára „félgőzzel" hajtottak, csak időnként „diktáltak" nagyobb iramot. Tartalékolták erejüket a vasárnapi mérkőzésre. Mert, ugye ez barátságos találkozó volt s az bajnoki mérkőzés lesz. Az lesz a fontosabb...

Kétségkivül egyénileg kiválnó játékosokkal erősödött a csapat, de még nem elég egységes az elgondolás, a kivitel. Gyakran nem értik meg egymást a játékosok s ez akadályozza a folyamatos akciók kibontakoztatását. Idő kell ahhoz, hogy összeforrjék az együttes...

A csapat pénteken hajnalban utazott el Tirgovistera. A hangulat bizakodó s mi a játékosokkal és a szurkolókkal együtt reméljük, hogy aradi győzelemmel ér véget az első bajnoki mérkőzés.

★

Pénteken az esti órákban az UTA A-osztályu együttese és utánpótlás csapata megérkezett Ploiestibe. A játékosok Ploiestiben tartózkodnak s csak vasárnap délután utaznak tovább Tirgovistebe, a mérkőzések szinhelyére.

(n.)

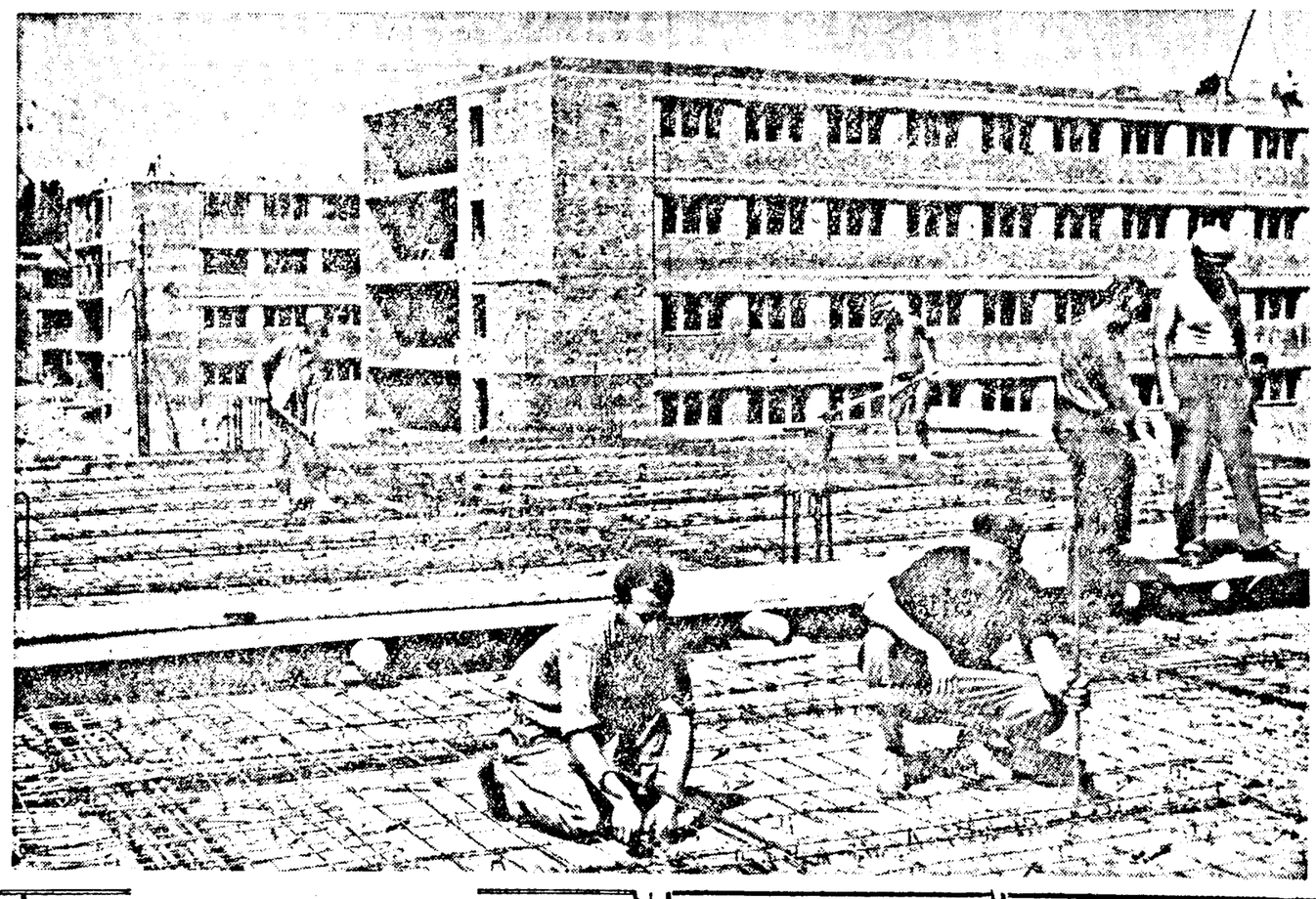

A temesvári „diákváros" épitői a munkálatoknak ujabb szakaszához érkeztek. Tulszárnyalva a termelési grafikont, négy épületet pirosban már fel is huztak és megkezdték a belső munkálatokat. Az épitők ugy tervezik, hogy az épületek közül kettőt határidő előtt, augusztus 23-ra, a többit pedig október 1-re adják át rendeltetésének.

A MOZIKBAN VETÍTIK

DÓZSA GYÖRGY filmszinház: A cirkusz. NICOLAE BALCESCU filmszinház: Álomrevü. HERBAK JANOS filmszinház: Emberek és sziklák. I. L. CARAGIALE filmszinház: Viznélküli kikötő. IFJUSAGI filmszinház: Szentivánéji álom. PROGRESUL filmszinház (Ujarad): Katja-Katjusa; SOLIDARITATEA filmszinház (Gáj): Darclée; MAKSZIM GORKIJ filmszinház (Mikelaka): Normandie-Niemen; DECEMBER 30 üzemi filmszinház (szombaton és vasárnap): Utolsó éjszaka a Titanicon.

Milyen idő várható?

Változékony idő, nappal jobbára borult égbolttal. Helyenként kisebb záporok, zivatarok. Várható hőmérsékleti értékek napközben 21—26, éjjel 10—17 fok között. Mérsékelt, időnként élénk nyugati, észak-nyugati szél.

A Bánát tartományi villamossági vállalat közli:

A háztartásban világitásra és más célokra használt villamosenergia dijszabásának leszállitására vonatkozó párt és kormányhatározat gyakorlatbaültetése érdekében a vállalat szervei felkeresik a fogyasztókat, hogy szétosszák közöttük az utasitásban megjelölt nyomtatványokat.

Felkérik a fogyasztókat:

Adjanak meg minden segitséget a vállalat szerveinek, töltsék ki a nyomtatványokat és nyujtsák be ezeket a meghatározott helyen és időben. Ennek elmulasztása esetén a vállalatnak nem áll módjában a dijszabás-leszállitás teljes egészében való alkalmazása.

A Tartományi Átvevő Központ
(székhelye: TEMESVÁR, Gheorghe Lazăr utca 26).

ifjakat keres az alábbi foglalkozási ágakban való kiképzés végett

— LABORÁNSOK, gabonasilók és átvevő központok számára. (Beiratkozhatnak a hét elemi osztályt elvégzett, 14—16 esztendős ifjak).

— ELEKTROMECHANIKUSOK

— Technikusok a mezőgazdasági termékek tartósitására (Beiratkozhatnak a középiskolák érettségizett végzettjei, 17—25 éves korig).

Iskoláztatási idő minden foglalkozási ágban 2 év. Az iskoláztatás egész ideje alatt a tanulók ingyenes lakásban, ellátásban, tankönyvekben, felszerelésben, stb. részesülnek.

Részletes felvilágositással szolgál az Átvevő Központ személyzeti osztálya.

CRINUL
kerámiai ipar
TEMESVÁR

Óhajtanak

— lépést tartani a haladó technikával?
— növelni a termelést és a munka termelékenységét?
— Csökkenteni az önköltségi árat?
— kiváló minőségü terméket gyártani?
— idő- és energiamegtakaritást biztositani?
— teljes mértékben kihasználni a termelőfelületet?

Akkor

KORSZERÜSITSÉK ÉS AUTOMATIZÁLJÁK szárítóberendezéseiket, a NEMVILÁGITÓ CRINUL INFRAVÖRÖS KERÁMIAI SUGÁRZÓKKAL felszerelt INFRAVÖRÖS SUGÁR-ÁGYUK használata révén.

Mindennemü felvilágositásokat a CRINUL vállalat nyujt, Temesvár, II., Anton Pann utca 13. szám, telefon 30—44.

1944 AUGUSZTUS 23 1961

Hazánk fasiszta iga alóli felszabadulásának 17. évfordulója alkalmából az alábbi vállalatok és intézmények pártbizottságai és pártalapszervezetei, adminisztrativ vezetőségei, szakszervezetei és IMSz szervezetei forrón üdvözlik vállalataik munkásait, mérnökeit, technikusait, tisztviselőit és újabb jelentős sikereket kivánnak nekik a szocializmus drága hazánkban való felépitése kiteljesitésének müvében.

RANGHEŢ
szerszámgépgyár

Épületelemgyár

Refacerea konzervgyár

IPMS Gravura
éremgyár

Fürészáru- és parkettagyár

Sütőipari vállalat

Autobaza vállalat

Városi közüzemek

ARADUL
helyiipari vállalat

PROGRESUL
helyiipari vállalat

Húsfeldolgozó vállalat

Kürtösi
Gép- és traktorállomás

Vingai állami gazdaság

Az aradi Vörös Trikó vállalat
hét elemi osztályt elvégzett 14-16 éves aradi ifjakat keres
a szakmai iskola kötszövő osztálya számára
Iskoláztatási idő 3 év

A felvételi vizsgára szeptember 1-ig lehet jelentkezni a Vörös Trikó vállalatnál, vagy a December 30 gyár szakmai iskolájában, Kiss I. utca 1 szám, Telefon 26-41. További felvilágositásokat a fenti cimeken nyujtanak.

A KÜLPOLITIKÁBAN

A Deutsche Woche írja:

Itt az ideje, hogy változtassanak ezen a merev politikán

MÜNCHEN. (Agerpres).

A Deutsche Woche nyugatnémet hetilap legutóbbi számában cikket közölt, s ebben hangsulyozta, hogy a bonni politikai körök hiába erőltetik merev politikai irányvonaluk elfogadását a német és a berlini kérdésben elkerülhetetlen a nemzetközi értekezlet. Az Adenauer-kormány eddig mindent elkövetett, hogy megakadályozza, vagy, amint a cikk hangoztatja, legalább „késleltesse a tárgyalások szakaszára való rátérést", holott nyilvánvaló, hogy a merevség „sohasem volt reális politikai lehetőség".

Különben is — folytatja a hetilap — az a lárma, amelyet a nyugati propaganda csap a berlini kérdés körül csupán meghamisitja az egész kérdést, mivel — a feszült légkör fenntartásában érdekelt nyugati politikusok hamis állításaival ellentétben — soha senki nem fenyegette sem Nyugat-Berlint, sem jelenlegi életformáját. A szovjet kormányfő és a Német DK kormányának vezetői — emlékeztet a Deutsche Woche — minden nyilatkozatukban hangsulyozták, hogy a Német DK-val való békeszerződés megkötése után garantálják Nyugat-Berlin szabadságát és kapcsolatait a külvilággal.

„Akkor hát — teszi fel a kérdést a Deutsche Woche — mi az oka annak, hogy a Szövetségi Köztársaság kormánya és vele együtt az egész illetékes apparátus olyan álláspontra helyezkedett, amelyet minden reálisan gondolkodó ember kilátástalannak tart?" És miért szorgalmazta Bonn e merev politikai vonal erőszakos alkalmazását olyannyira, hogy mindenkit „defetistának" és „a nyugati ügy árulójának" tekintettek, aki kételkedni merészelt benne, vagy a tárgyalások mellett foglalt állást!" — hangsulyozza a hetilap. A válasz erre a kérdésre teljesen világos. Adenauer keresztény-demokrata kormányának azért van szüksége erre az „erőpolitikára", hogy igazolja az ország militarizálását és előmozditsa revansista céljait. „Ez az oka a német politika bénultságának — irja a Deutsche Woche. A bonni keresztény-demokrata kormány politikája 13 éven át abban állt, hogy nem volt hajlandó elismerni a háboru következményeit és minden eszközzel folytatta ezt a háborut. Ez a politika csak abban összegezhető, hogy Adenauer köre biztositotta a német népet: nem vesztette el a háborut. S végül is Adenauernek meg kellett győznie a többieket (vagyis a Szövetségi Németország nyugati szövetségeseit — szerk. megj.), hogy ez valóban igy van". A jelen pillanatban azonban ez a politika „csődbukottnak" tekinthető — jegyzi meg a Deutsche Woche.

Itt az ideje, hogy változtassanak ezen a merev politikán, vagyis — magyarázza a hetilap — „a német politikának le kell térnie erről az utról, amely a megsemmisüléshez vezet". A bonni vezető köröknek rá kell ébredniük, hogy a háborut, amelyben makacsul hisznek, „nem folytathatják tovább". A hetilap szerint az „elkerülhetetlen" jövő tárgyalásokon építő jellegü elgondolásokat kell felvetniük. A Deutsche Woche befejezésül a következőkben fogalmazza meg ezt az elgondolást: „Németország lépjen ki a katonai tömbökből, hogy ilymódon ne csak jogi szempontból, hanem ténylegesen is véget vethessen a hadiállapotnak, amelyben mindeddig éltünk".

Új szovjet gyógyszer

MOSZKVA. (Agerpres). — TASZSZ:

A szovjet gyógyszergyárak szintézis utján uj gyógyszert állitottak elő, amelyet tszigerolnak neveztek. Az uj készitmény serkenti a szövetek regenerálódását és alkalmas a nehezen gyógyuló sebek, idült fekélyek, égések, sugárzás okozta reakciók és fekélyesedések gyógykezelésére. Az uj gyógyszer élénkiti a sebekben végbemenő életfolyamatokat, meggyorsitja a szövetsarjadzást és hámosodást s ugyanakkor érezhetően csökkenti a sebkörnyéki gyulladásos tüneteket.

A német kérdésben esetleg értekezletre kerülhet sor...

LONDON. (Agerpres). E. Jegorov, a TASZSZ tudósitója jelenti:

Az utóbbi napokban észlelhető jelek szerint a nyugati hatalmak között komoly nézeteltérések merültek fel a német kérdésben és Nyugat-Berlin kérdésében.

A Times washingtoni tudósitója a lap augusztus 17-i számában „a nyugati szövetségben mutatkozó válsággal" foglalkozik, amely a német békeszerződés kérdésével kapcsolatos. „Miközben világos, hogy az USA és Anglia hasonló, sőt talán azonos módon vetik fel ezt a kérdést, — mutat rá a tudósító — nemcsak, hogy nem helyeslik, hanem veszélyesnek is tartják Nyugat-Németországnak akciók indítása érdekében gyakorolt presszióját".

Hilton, a Daily Telegraph diplomáciai hirmagyarázója szintén hangsulyozza, hogy az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország álláspontjában nincs meg az összhang. „Nyugat-Berlinnel kapcsolatban Angliának, Franciaországnak és az Egyesült Államoknak jelenleg az a fő feladata, hogy közös alapvető doktrinát dolgozzanak ki, amely iránymutatóul szolgálna a jövő akciókhoz. Különös, hogy ez mindeddig nem történt meg, de ez a valóság".

Amint Hilton irja, Home angol külügyminiszter félbe akarja szakitani szabadságát a Nyugat-Berlin körül kialakult helyzet miatt. Hilton ezenkivül célzást tesz arra, hogy a német kérdésben esetleg értekezletre kerülhet sor Kennedy elnök, de Gaulle és Macmillan miniszterelnök között.

Ugyanakkor a Daily Express határozottan állást foglal Nyugat-Németország ama követelésének támogatása ellen, hogy „zárlatot" rendeljenek el a Német DK-val folytatott kereskedelemre. „Az ilyen követeléseket nem szabad ösztönözni" — irja a lap egyik vezércikkében.

A Daily Express ezzel kapcsolatban egy másik „zárlat" kudarcára utal, amelyet az Egyesült Államok és Anglia létesitett a Szovjetunióval való kereskedelmet illetően. „Anglia és az Egyesült Államok — irja a lap — korlátozásokat vezetett be Oroszországba irányuló áruexportjában. És mi volt az eredmény? Mesterséges holdak és űrhajósok elindítása".

A lap ugyanakkor erősen kétségbe vonja, hogy Nyugat-Németország maga lemond a Német DK-val való előnyös kereskedelemről. „Ismerjük a nyugatnémeteket — irja a lap — sokat fognak beszélni zárlatról és bojkottról, de nem szüntetik be Kelet-Németországba irányuló exportjukat, mivel tulságosan sok pénzt hoz nekik".

Folytatódik a színesbőrüek üldözése az USA-ban

WASHINGTON. (Agerpres).

Hirügynökségi jelentések szerint az Egyesült Államokban továbbra is üldözik a színesbőrü lakosságot. Amint a Reuter jelenti, a Georgia állambeli Monticello város törvényszéke villamosszék általi halálra itélt egy állitólagos büncselekménynyel vádolt 15 éves néger fiut.

Az Alabama állambeli Birminghamban a rendőrség letartóztatott négy „szabadságutast", mert egy autóbuszállomáson beléptek a „kizárólag fehérek számára fenntartott" váróterembe. Az Associated Press hangsulyozza, hogy a négy letartóztatottat a „szabadságutasok" szervezet 200 más fiatal tagjával együtt elitélték.

Mississippi állam Jackson városában megkezdték 138 fehér és színesbőrü „szabadságutas" perének tárgyalását. A Reuter jelentése szerint csaknem naponta fogják perbe azokat, akik a faji megkülönböztetés ellen küzdenek. A biróság eddig valamennyiüket különböző időtartamu börtönre és pénzbüntetésre itélte.

Martin Luther King, aki a színesbőrü lakosságnak a faji megkülönböztetés elleni harcát irányitja, tiltakozott a fehérbőrü és néger fiatalok bebörtönzése ellen és mint az Associated Press közli, kijelentette, hogy a színesbőrüek haladásáért küzdő országos szövetség országszerte akciót készit elő a szavazati jog kivivásáért, amelytől az amerikai négerek többségét megfosztották.

New Yorkban — jelenti az Associated Press egy csoport fehér és néger ifju „szabadságmenetelést" rendezett, tiltakozásul a faji megkülönböztetés ellen.

A hirügynökségek beszámolnak arról, hogy nemrég ujabb színesbőrü diplomaták estek áldozatul a faji megkülönböztetésnek. Kaluta Amri Abedi, egy tanganyikai város polgármestere, a tanganyikai nemzetgyülés tagja, például két barátjával együtt helyet foglalt Virginia város egyik cukrászdájában. A tulajdonos felszólította őket, hogy azonnal hagyják el a helyiséget. Midőn a külügyminisztérium magyarázatot kért a cukrászda tulajdonosa azt válaszolta, hogy a helyiség „egy olyan társaságé, amely megtagadja a négerek kiszolgálását". Ez a társaság számos cukrászdával rendelkezik Virginia, Észak-Karolina, Georgia, Tennessee államokban, sőt Washingtonban is.

Az ultrakolonialisták újabb puccsra készülnek

PARIZS. (Agerpres). TASZSZ:

A Paris Presse l'Intransigeant beszámolója szerint Algériában néhány nap óta olyan hirek keringenek, hogy ott ujabb katonai puccskisérlet történt. E hirek szerint az idegenlégió Szaidától délre állomásozó egységei fellázadtak és Oran város ellen próbáltak vonulni.

A lap közli, hogy Algériában és Franciaországban jelenleg egy ugynevezett „tisztekhez intézett levelet" terjesztenek. A levél ultrakolonialista szerzői felszólitják a francia hadsereg parancsoló tisztjeit, hogy „ujabb események kirobbanásakor" alantasaikkal együtt csatlakozzanak a zendülőkhöz.

A laoszi kérdéssel foglalkozó értekezlet folytatja munkálatait

GENF. (Agerpres). TASZSZ:

A laoszi kérdés rendezésével foglalkozó nemzetközi értekezlet augusztus 17-i (szükkörü) ülésének figyelme az idegen csapatok és idegen katonai személyzet kivonásának módozataira összpontosult. Az értekezlet részvevői pozitiv álláspontra helyezkedtek az e kérdésre vonatkozó szovjet és indiai tervezetekkel kapcsolatban. Ugyanakkor azonban az amerikai küldöttség a nemzetközi ellenőrző bizottság hatáskörének és felhatalmazásának kérdéséhez igyekezett kapcsolni ezt a merőben más jellegü problémát. A Neo Lao Hakszat Párt, a Kinai NK, a Szovjetunió, Lengyelország küldöttségei birálták ezt az álláspontot s rámutattak: az USA makacsul arra törekszik, hogy a laoszi idegen csapatok kivonását a nemzetközi bizottság „szélesköru és sokoldalu ellenőrzésétől" tegye függővé. Ez voltaképpen a független és szuverén Laosz belügyeibe való beavatkozást jelentené.

Az USA küldöttsége, miután látta, mennyire meddő próbálkozás rákényszeriteni az értekezletre e tervezetet, kénytelen volt visszavonni a tervezet szövegezésének egy részét.

Az értekezlet ugy döntött, hogy átteszi a szövegezési bizottsághoz az idegen csapatok és az idegen katonai személyzet visszavonására vonatkozó szovjet javaslatot, az indiai javaslatot és az amerikai javaslat egy részét (a nemzetközi bizottság hatáskörére és meghatalmazására vonatkozó szövegezés nélkül, amit fentebb emlitettünk). A Szovjetunió küldöttsége egyidejüleg kijelentette, hogy véleménye szerint az idegen csapatok kivonásával kapcsolatos utvonalak és határpontok kérdésében elsősorban a laoszi kormánynak kell döntenie és nemcsupán a nemzetközi bizottságnak, miként azt az amerikai küldöttség javasolja.

Az augusztus 17-i ülés befejezése előtt megkezdték az egyezmény-tervezet következő pontjainak a megvitatását, nevezetesen a jegyzőkönyvet, amelynek alapján tilos idegen katonai egységek és katonai személyzet bevitele Laoszba. Az augusztus 18-i ülésen folytatták e pont megvitatását.

IRÁNBAN A FÖLDBIRTOKOSOK MEGTÁMADTAK A NEMRÉG FÖLDHÖZJUTOTT PARASZTOKAT

A Teheran Moszavar cimü lap jelentése szerint Irániban több kán és földesur, arra számitva, hogy a kormány végleg lemondott a földosztás végrehajtásáról, megtámadta a nemrég földhöz jutott parasztokat és erőszakkal elvette tőlük a földet. A támadás során több embert megöltek és megsebesitettek.

ANGLIA FOKOZZA A MEGSZÁLLÓ CSAPATOK LÉTSZÁMÁT

Az angol hadügyminisztérium bejelentette, hogy fokozza a Nyugat-Németországban állomásozó brit fegyveres erők létszámát. Amint a France Presse jelenti, a nyugat-németországi állományt egy ugynevezett „stratégiai" tartalék-hadosztállyal gyarapitják. Ez a hadosztály magában foglalja a III. dragonyos ezredet, amelyet Kuwaitból hivnak most vissza, továbbá „Centurion" nehéztankokkal ellátott más páncélos alakulatokat.

A szovjet oktatási rendszer teljes lehetőséget nyújt az ifjúság fejlődéséhez

NEW YORK. (Agerpres). — TASZSZ:

A Szovjetunió igazi „titkos fegyvere" a szovjet ifjuság képességeinek feltárása, ösztönzése és fejlesztése — jelentette ki Ralph Macgill, az Atalantában megjelenő Constitution főszerkesztője "az amerikai tanárok és tanitók szövetségének" kongresszusa előtt elmondott beszédében. Mindez. — folytatta Macgill — szöges ellentében áll az amerikai helyzettel, ahol nem törődnek az ifjuság potenciális lehetőségeivel.

German Titov ékesszólóan példázza, hogy a szovjet oktatási rendszer szem előtt tartja az ifju tehetségeket és teljes lehetőséget nyujt fejlődésükhöz — hangsulyozta Macgill. German Titov egy távoli dél-szibériai faluban született, de felfigyeltek rá, mert hajlama volt a matematikához és a tudományhoz. Arra buzditották, hogy tanulmányozza az űrhajózást.

„Az elmult években Amerikában már a tehetséges titovok ezrei kallódtak el — mondotta Macgill — s most sincs semmi biztositékunk arra, hogy a középiskolákban tanuló sokezer ifju tehetség a nemzet közkincsévé válik". Macgill hangsulyozta, hogy a faji megkülönböztetés következtében a színesbőrü ifjak nemzedéke az Egyesült Államokban meg van fosztva a tanulás lehetőségétől.

A szomszéd államok legyenek jó barátok

A. I. Mikojan beszéde a japán külügyminiszter fogadásán

TOKIÓ. (Agerpres), TASZSZ:

A. I. Mikojan, a Szovjetunió Miniszertanácsának első alelnöke, japáni látogatása során augusztus 16-án fogadáson vett részt, amelyet Koszaka japán külügyminiszter és Szato külkereskedelmi és ipari miniszter adott tiszteletére. A. I. Mikojan a fogadáson elhangzott beszédében a többi között ezeket mondotta: „Rendezni kivánjuk országaink közötti összes kapcsolatainkat teljesen meg akarjuk tisztitani a baráti kapcsolatokhoz és az igazi jószomszédsághoz vezető utat. Külpolitikánk sarkköve a szomszédainkkal való becsületes, jó kapcsolatokra való törekvés". A Szovjetunió — mutatott rá A. I. Mikojan — nem lehet közömbös a japán—amerikai katonai szerződéssel szemben. E szerződés értelmében Japán területén idegen fegyveres erőket helyeznek el s ezek ágyui közvetlenül a Szovjetunió ellen irányulnak — mondotta.

A szomszéd államok legyenek jó barátok. „Mi örök barátságot óhajtunk szomszédunkkal, Japánnal" — jelentette ki.

A. I. Mikojan csütörtökön délelőtt a tokiói egyetemen, Japán legnagyobb főiskolájának tett látogatást. Az egyetemi hallgatók és a tantestület meleg fogadtatásban részesitette a szovjet vendéget. Több, mint 1000 egyetemi hallgató jelent meg a szovjet kormány képviselőjének köszöntésére. Vörös zászlókkal jöttek és transzparensekkel, amelyeken ez az orosz nyelvü felirat állt: „Üdvözöljük Anasztasz Ivanovics Mikojant!", „Japán és a Szovjetunió között megbonthatatlan béke és barátság honol!"

Az egyetemi hallgatók és a tanárok viharos éljenzéssel köszöntötték az érkező szovjet vendégeket. A. I. Mikojant Sz. Kaia, az egyetem elnöke üdvözölte, majd a magasrangu vendéget egy terembe vezette, ahol ismert japán tudósok s a tokiói egyetem professzorai és asszisztensei gyültek össze.

Az egyetem elnöke üdvözlő beszédet mondott. Ismertette a tokiói egyetem történetét, majd a szovjet tudomány és technika legutóbbi teljesitményét, a Vosztok—2 űrhajó repülését méltatta. Ez a repülés az egész emberiség álmainak megtestesülése — hangsulyozta. Kaia kifejezte reményét, hogy Japán és a Szovjetunió tudományos és más természetü kapcsolatai mindinkább kiépülnek és fontos szerepet játszanak majd a japán és a szovjet népek közötti megértés előmozditásában. Ezután lelkes taps közepette A. I. Mikojan emelkedett szólásra. A tudomány jelentőségéről beszélt az emberi társadalom életében, ismertette az utóbbi időben elért nagy tudományos sikereket, különösen a világür meghóditásában kivivott tudományos eredményeket. Büszkék vagyunk országunk sikereire — mondotta A. I. Mikojan.

A Szovjetunió Miniszertanácsának első alelnöke ezután emlékezetébe idézte a japán tudósoknak, milyen elmaradott volt Oroszország a Nagy Októberi Szocialista Forradalom előtt és konkrét adatokat közölt a szovjet szakemberek kiképzéséről, a tudomány fejlesztéséért és a tudományos intézetek számának növeléséért kifejtett erőfeszitésekről, különösen kiemelte, milyen nagy figyelmet forditanak a tudományos és tanintézetek számának növelésére a Szovjetunió ázsiai részén.

Az igazi tudósnak, akár hive a marxista-leninista tanitásnak, akár nem, feltétlenül ismernie kell ezt a tanitást, feltétlenül olvasnia kell a marxizmus klasszikusait.

Ekkor a nyitott ablakon át az Internacionálé akkordjai harsantak fel. Az ablak alatt összegyült diákok énekelték.

A Szovjetunió — mutatott rá — jószomszédi kapcsolatok kiépitését óhajtja. Népeinknek testvéri viszonyban kell élniük egymással. A. I. Mikojan felkérte a japán tudósokat, fejlesszék kapcsolataikat, a kulturális és tudományos cseréket a szovjet tudósokkal. A jelenlévők tapsa közepette A. I. Mikojan azzal a felhivással fejezte be beszédét, hogy erősitsék a japán és szovjet tudósok együttmüködését.

A találkozó során felszólalt még Sz. Nambara neves japán tudós, a tokiói egyetem volt elnöke és Outi közgazdász, a „Hoszej" egyetem volt rektora, akik melegen üdvözölték A. I. Mikojant. Ezután A. I. Mikojan a lelkes éljenző diákoktól körülvéve, megtekintette az egyetem könyvtárát.

Ugyanaznap A. I. Mikojan ebédet adott a japán kormány tagjai tiszteletére. Az ebéden Ikeda miniszterelnök és a kormány több tagja vett részt.

Este három nagy japán gazdasági szervezet — a Gazdasági Szervezetek Szövetsége, a Japán Kereskedelmi és Iparkamara és a Nemzetközi Kereskedelmet Fejlesztő Japán Tanács — adott vacsorát A. I. Mikojannak, a Szovjetunió Miniszertanácsa első alelnökének tiszteletére. A vacsorán, amelyen számos üzletember vett részt, Iszidzaka, a Gazdasági Szervezetek Szövetségének elnöke és A. I. Mikojan mondott beszédet.

Kennedy elnök aláirta a legmagasabb békeidőbeli katonai költségvetési tervezetet

NEW YORK. (Agerpres).

Kennedy elnök augusztus 18-án aláirta a hadügyminisztérium legmagasabb, békeidőbeli költségvetés-tervezetét. A folyó pénzügyi évben 46,7 milliárd dollárt irányoztak elő a hadügyminisztérium katonai kiadásaira, ami meghaladja a koreai háboru utolsó évében előirányzott hasonló kiadásokat.

Ez az összeg magában foglalja azt a 3,5 milliárd dollár értékü többletet is, amelyet Kennedy elnök kért az elmult hónapban, az amerikai propaganda által mesterségesen létrehozott, ugynevezett „berlini válsággal" kapcsolatban.

Ez az összeg azonban még távolról sem foglalja magában a folyó pénzügyi évre előirányzott katonai kiadásokat. Az idegen államok megsegitését célzó kiadásokkal, amelyek legnagyobb részét az USA szövetségeseinek szóló fegyverszállitásokra használják fel, valamint a többi közvetett katonai kiadással együtt az összeg meghaladja az 53 milliárd dollárt.

Sztrájkkal kivívták követelésüket

OTTAWA. (Agerpres).

A Reuter jelentése szerint a kanadai Hamilton kikötő dokkmunkásai — akik sztrájkot inditottak, mivel a hatóságok nem akarták felemelni fizetésüket — kivivták követelésük teljesitését.

A 30 nappal ezelőtt megindított sztrájk a kikötő egész tevékenységét megbénitotta.

A Reuter közli továbbá: Torontoban 5000 dokkmunkás inditott sztrájkot, azzal a követeléssel, hogy az uj kollektiv szerződés béremelést irányozzon elő.

Amit a Punta del Este-i értekezlet megmutatott...

Augusztus 17-én befejeződött az Amerikai Államok Szervezete gazdasági és szociális tanácsának az uruguayi Punta del Esteben megtartott pánamerikai gazdasági értekezlete. A tanácskozást az USA kérésére hivták össze.

Az amerikai kormány eredeti célja az értekezlet összehivásával az volt, hogy elszigetelje Kubát, a latin-amerikai országokat pedig a forradalmi Kuba ellen folytatott agressziv politikája mellett sorakoztassa fel. Ez a próbálkozás azonban siralmasan összeomlott. Az Ernesto Guevara iparügyi miniszter vezette kubai küldöttség élénk diplomáciai tevékenységet fejtett ki az értekezleten. A vita alá bocsátott határozati javaslatok és módositó inditványok több, mint harmadrészét a kubai küldöttség terjesztette elő. Sok latin-amerikai ország küldöttsége elismerő szavakkal emlékezett meg a kubai küldöttség pozitiv tevékenységéről. A New York Times beszámolója szerint „az értekezlet részvevőinek figyelme Guevarara irányult, mivel ő testesiti meg mindazt, amire Latin-Amerikának törekednie kell..." Ugyancsak a New York Times hangsulyozza: a kubai küldöttség leleményes stratégiához folyamodott, hogy kivédje az amerikai küldöttség Kuba elszigetelésére irányuló mesterkedéseit. Az Associated Press tudósitója szerint Clemente Mariani brazil pénzügyminiszter Quadros brazil elnök nevében üdvözölte a kubai küldöttség „épitő álláspontját".

Az Egyesült Államok küldöttsége a kubai delegáció körül kialakult légkört észlelve, tartózkodott attól, hogy nyiltan Kuba-ellenes tömb megalakitására hivja fel a latin-amerikai országokat. Ezzel a feladattal a perui küldöttséget bizta meg, amely egy szükkörü titkos ülés keretében határozati javaslatot terjesztett elő Kuba elszigetelésére. Ezt a tervezetet azonban nemcsak Guevara itélte el, hanem Argentina, Brazilia, Ecuador, Uruguay és más országok delegációi is.

Az értekezleten többek között megvitatták az amerikai féltekén lévő gyarmatok problémáját, továbbá azt a kérdést is, hogy a latin-amerikai országok teremtsék meg saját kereskedelmi flottájukat és ilymódon ne legyenek kiszolgáltatva az elképesztő hajóbéreket követelő észak-amerikai hajózási társaságoknak. Az amerikai küldöttség kulisszamögötti manőverei azonban megakadályozták, hogy pozitiv határozatot hozzanak ebben a kérdésben.

Noha a latin-amerikai országok, Kuba kivételével, aláirták a „szövetség a haladásért" amerikai tervet, az Egyesült Államok nem tudta rábirni őket a Kuba elleni szövetség létrehozására. Az értekezlet egész tartama alatt Latin-Amerikában gyüléseket, tüntetéseket, sőt tiltakozó sztrájkokat is rendeztek a „szövetség a haladásért" amerikai terv ellen. Ezzel egyidejüleg a latin-amerikai lapok és sok politikai személyiség leleplezte az USA igazi célját az értekezlet összehivásával kapcsolatban. A Noticias Graficas argentin lap hangsulyozza, hogy az USA kudarcot vallott, mert képtelen volt megvalósitani legfőbb céljait. Igy elsősorban — irja a lap — visszautasitották azt a javaslatot, hogy létesitsenek felügyelő bizottságot, amely továbbra is ellenőrizné e félgömb országainak gazdaságát. Ezenkivül „Dillon, amerikai küldött kénytelen volt visszatérni az USA-ba, anélkül, hogy konkrét intézkedéseket ért volna el Kuba szankcionálására".

A Novos Rumos brazil lap kiemeli, hogy a „szövetség a haladásért" amerikai terv egyelőre nem járt az amerikai kormány által elképzelt eredményekkel. E terv célja a latin-amerikai országok gazdaságát teljesen alárendelni az amerikai monopóliumok és trösztök érdekeinek — hangoztatja a lap. Az amerikai monopóliumok mesebeli hasznot huznak a latin-amerikai népek verejtékes munkájából s ez messze tulhaladja a „szövetség a haladásért" amerikai „segitséget" — állapitja meg az El Popular uruguayi lap. Éppen ezért ez a terv inkább „szövetség a hanyatlásért" nevet érdemelné. A latin-amerikai országok nem engedik magukat belerántani az USA Kuba-ellenes politikájába. Sohasem lesznek hajlandók csatlakozni az agresszorhoz és az agresszió áldozata ellen felépni.

Adao Opereira Nunez, a brazíliai parlament tagja kijelentette: Washington politikája és tervei mindig azt a célt követték, hogy kiterjesszék uralmát Latin-Amerika fölött. A latin-amerikai országok számára az uj terv függetlenségük, szuverénitásuk elvesztését és a kizsákmányolás fokozását jelenti.

Domingo Alberto, a venezuelai baloldali forradalmi mozgalom párt főtitkára kijelentette, hogy az amerikai „segitség" nem egyéb, mint egy része a profitoknak, amelyeket az USA a Latin-Amerikával folytatott kereskedelem során vitt ki ezekből az országokból, Exporttermékeink árainak szüntelen esése — mutatott rá Domingo Alberto —, valamint gazdasági kincseink egyre gyorsabb ütemü kiszipolyozása az amerikai monopóliumok részéről, azt mutatja, hogy az amerikai „segély" nem egyéb, mint a kontinensünk népei előtt gyülöletes megvesztegetés. „A latin-amerikai népek — mondotta Alberto — továbbra is küzdeni fognak az idegen kizsákmányolás ellen".

Adalberto Ortiz ecuadori iró egyik nyilatkozatában hangsulyozta: az USA-nak az értekezleten elszenvedett kudarca korántsem jelenti azt, hogy az imperialisták lemondanak Kuba elleni agressziv terveikről. A latin-amerikai népeknek harcolniuk kell, hogy mindennemü agressziós kisérletet megakadályozzanak a testvéri kubai nép ellen.

Külpolitikai kommentár

C. Alexandroaie

ERRŐL-ARRÓL

Győz az emberi értelem, az emberi akarat

Nem is olyan régen még egyöntetüen az volt a tudósok véleménye, hogy a sulytalansági állapot káros hatásu az emberi szervezetre, az ember idegrendszerének és szervezetének a tevékenységére. Később azonban a szovjet rakétákon és kozmikus ürhajókon felbocsátott kisérleti állatok megfigyelése eredményeként bebizonyosodott, hogy a szervezet élettevékenysége a sulytalanság állapotában is teljesen normális. Ezután került sor Jurij Gagarin őrnagy ürrepülésére, aki amint ismeretes, a repülés egész ideje alatt jól érezte magát, és munkaképessége egy pillanatig sem csökkent: jegyzeteket készitett, megfigyeléseket közölt, a rádión keresztül kapcsolatot tartott a Földdel, ellenőrizte a Készülékeket és berendezéseket, a sulytalanság állapotában táplálkozott, ugyanolyan jó étvággyal, mint a földön. Ugyancsak a fentebb elmondottakat bizonyitja German Titov őrnagy több, mint 25 órás ürrepülése is. Vagyis — a sulytalanság állapota nem jelent akadályt az ember utját illetően a kozmoszba.

A Föld atmoszféráján kivül azonban más, ma még teljesen le nem győzött — mondhatjuk ugy is, „ellenségek" várnak az ürrepülőre. Az egyik ilyen veszélyes ellenség a kozmikus sugárzás. Ez a láthatatlan és álnok ellenség a világür felmérhetetlen térségéből árad a földgolyónk felé. A kozmikus sugarak a fény sebességével száguldanak és elképzelhetetlenül hatalmas energiával rendelkeznek. Csak egy példát emlitünk meg: ha a kozmikus sugárzás energiájával rendelkező egy grammnyi sulyu, a fény sebességével száguldó acélgolyó belezuhanna a Fekete-tengerbe, akkor az egész tenger vize forrni kezdene. Igaz, hogy a kozmikus sugárrészecskék sokkal kisebbek az egy gramm sulyu acél golyónál, — hogy hasonlattal éljünk — méretben ugy viszonyulnak egymáshoz, mint egy porszem a Moszkvai Nagy Szinház hatalmas épületéhez.

— Ezek az apró részecskék mégis igen nagy veszélyt jelentenek a szervezetre és a tudomány mai állása szerint csak vastag acélréteggel lehet védekezni ellenük. A kozmikus sugarak eredete és forrása egyelőre még ismeretlen, ezért tanulmányozásuk igen fontos.

Egy másik ellenség, amely az ürrepülőre leselkedik — a kisugárzás. Az első szovjet kozmikus rakéták és szputnyikok riasztó hirt közöltek a Földdel: bolygónkat a kozmikus sugarakon kivül a radiáció kettős övezete veszi körül, amelynek igen erős kisugárzása van. Az ember ürrepülése itt tehát igen veszélyes. Mit lehet tenni a veszély kikerülésére? A megoldást máris megtalálták.

A tudósok felfedezték, hogy a radiációs gyürü elég távol van a Földtől — külső határa mintegy 20—30 ezer kilométerre, belső határa pedig kb. 600 kilométerre. Ezek a határok nem állandóak, ingadoznak, hol közelebb kerülnek, hol eltávolódnak a Földtől. Ennek ellenére az ürrepülés a Földtől 500 km magasságig — Jurij Gagarin és German Titov e magasságon belül végezték ürrepülésüket — egyáltalán nem jelent veszélyt az ürhajós számára.

De hogyan történik majd az utazás a Holdra és a többi csillagok világába? A Föld északi és déli pólusainak közelében, olyan zónára találtak a tudósok, amely mentes a radiációtól. Ez az az ajtó, amelyen keresztül az ember kiléphet a világürbe. De van egy másik megoldás is az ember megvédésére a kisugárzásoktól: vannak olyan kémiai anyagok és gyógyszerek, amelyek a szervezetet ellenállóvá teszik a radiációval szemben. A tudósok máris dolgoznak ezeknek az előállitásán.

(Részletek V. V. Parin szovjet akadémikusnak a Szmenaban megjelent cikkéből).

36.000 fajta árucikk szintetikus kaucsukból

Szintétikus kaucsukgyár épül a szibériai Omszk városban. A nyersanyagot a helyi kőolajfeldolgozó gyár melléktermékei szolgáltatják. A gyár nagy mennyiséggel járul hozzá a szintétikus kaucsuk termeléséhez. A Szovjetunióban több mint 36.000 fajta különféle árucikket gyártanak szintétikus kaucsukból.

Új köntösben a Kultúrpalota nagyterme

Vörös virágszőnyeg pompázik az aszfaltozott kis tér közepén, amelyre renaissance homlokzatával büszkén tekint le a Kulturpalota. Az impozáns hatásu timpanont tartó hat karcsu korinthusi oszlop elé szélesen omlanak a főlépcső redői. A főbejárat fölé pedig rézveretü kupola emelkedik.

Ki ne ismerné Arad büszkeségét, az országos viszonyatban is monumentális méretü és külsejü Kulturpalotát? E soroknak csak az ad időszerüséget, hogy a kupolacsarnok és a diszterem ujrafestése most nyert befejezést és az uj zenei évad kezdetét káprázatos diszben fogadja az Állami Filharmónia előadó terme.

A hónapokig tartó javitási munkálatok befejezésével megtekintettük a nagytermet. Csillogó veretü ajtók nyilnak az előcsarnokba, melynek falait csiszolt márványlapok borítják. Az előcsarnok jobb- és baloldalán kettős lépcsősor vezet az emeletre, ahonnan nemesen ivelt bolthajtások között, körivbe futó márványmellvéden tekinthetünk le a földszintre.

A bejárattal szembeni falat népköztársaságunk cimere disziti, alatta pedig Euterpe, Thalia, Terpszihore muzsák rekonstruált szobrai tünnek szemünkbe. A kupolacsarnok mennyezetéről a világoskék égbolt freskója tekint le ránk, az égövek jeleivel, a tejuttal és üstökössel. Valamennyi a falfestők müvészetét dicséri.

Belépünk a nagyterembe. Az ujonnan lakkozott ajtók, faburkolatok és csempék, a freskószerü mennyezetfestés, az erkélyek plüssel bevont, dus aranyozásu mellvédei, a páholyok márványoszlopai, a falakon körbefutó müvészi kivitelezésü ékitmények, mind-mind azt bizonyitják, hogy a restaurátorok tudásuk legjavát adták. A szocialista müvelődés hajléka valóban ragyogó köntösben fogadhatja látogatóit.

Megtudtuk még, hogy az ujjáalakitási munkálatok keretében a nagyterem uj diszes bársonyfüggönyt kap és ujakkal cserélik fel a páholyok és erkélyek mellvédeinek kárpitozását is.

A Decorativa vállalat dolgozói jó munkát végeztek. A sok kiváló szakember közül megemlitjük Blahotka Sándor, Hegyi Sándor és Kocka Ferenc falfestőket, továbbá Karaszek Károly fényezőt, akik a többiekkel együtt hozzájárultak ahhoz, hogy a Kulturpalota diszes köntösben köszönthesse az őszi zenei évad megkezdését.

Cs. P.

Jasiban a történelmi nevezetességü Copoului dombon hatalmas, korszerü kórház szolgálja a dolgozók egészségének védelmét.

BIBLIOPOLIS, avagy: *ahol mindenki talál valamit...*

Kinn robognak a gépkocsik, zugnak a motorok. Idebenn csönd van. Csak a lelkes könyvbarátok kezében zizzen olykor egy-egy könyv lapjalevele...

A sietö ember — az Eminescu utcában — csak egy futó pillantást, ha vet a könyvekkel teli kirakatra — és rohan tovább.

Pedig az antikvárium — ez jobbára a könyvet szeretőknek szól — több figyelmet érdemelne. A „keresett" könyv — ha ujkorában elszalasztottuk — itt bukkan fel ujból. A „könyvgyüjtő" jóbarátok kezén elkallódott müvet — itt ujból megvehetjük. És, ha a „kérlelhetetlen idő" egyet elemészt „néma barátaink" közül — innen pótolhatjuk.

A körbefutó polcokon majdnem négyezer kötet áll katonás glédában. A pulton — roskadásig -- az utóbbi évek kiadványai. (A tömött rendekből jókora „egyéni" könyvtárat állithat egybe bárki).

Éppen három „törzsvendég" mutatja magát kedvére...

Egyikük — orvosnak nézem -- a medicina „raktáron" lévő anyagát tallózza. Öreg munkásbarátom — régi, kipróbált „világirodalmár" — alighanem klasszikus sorozatait egésziti ki. A harmadik — vidékinek nézem és agronómusnak — az ugynevezett „eszményi" kereső: minden érdekli!

Halkan, — mert itt alig esik hangos szó — a „keresletről" kérdezem Weisz Józsefné boltvezetőt.

A „sztár" — pillanatnyilag — a román nyelvü anatómia. Ha ezer volna — az is elkelne.

A „világirodalom" nem sokat pihen itt... Illetve csak éppen „megszáll" a polcokon, hogy aztán uj olvasókat, uj tisztelőket, uj rajongókat hóditson az emberi alkotásnak, az emberi szellemnek...

Természetesen Eminescu soha sincs elég — és Jókai, akárhány „elmenne".

Ha a régmult évtizedek sajtóját lapozzuk, minduntalan fölbukkan a panaszkodó cikk: a könyv még ingyen sem kell...

Most meg: mindenki olvas, falja a könyvet, keveselli a „raktárt" — és veszi, viszi, gyüjti, féli, szereti a nyomtatott betüt!

Közben valaki — diákembernek nézem — politikai munkát keres. De — végül — két szépirodalmit is elvisz. Öreg néni — a piaci szatyorból — vagy három régiséget kotor elő. Mig beszélnek — a polcoknál böngészőket nézem. Munkásbarátom mosolyog... (Sajnos, nem látom, mit olvas... mert, ejsze, megvenném, ha ő — persze — „elállna"...) Az „agronómus" — ugy hiszem — azt a könyvkupacot, amit maga elé halmozott, mind elviszi... A „doktor"-nak nézett — talán azt sem tudja, hogy itt vagyunk — ugy beletemetkezett „a könyvbe"...

Megfigyelhető, hogy itt soha sincs sietés, kapkodás. Aki itt siet — az könyvtári könyvet vesztett el — s most a lelkiismeret üzi-hajtja...

A nénike: indul. A könyvek: maradnak.

Az antikvárium egy kissé a „közérdeklődés" mikrokozmosza. (Bocsánat, az „Idegen szavak szótára" éppen nincs raktáron, tehát: parányi világegyeteme — szabad forditásban...)

Ujabban az orosz és sok más európai nyelv mellett az olasz nyelvtanok és szótárak is keresettek. De talán nincs is olyan nyelvtan, amelyet ne keresnének.

És ez jól is van igy! Mennyi kedves órát szerez majd a szép nyelvkönyv — és milyen felejthetetlen lesz az első, az uj nyelven — szótár nélkül — olvasott könyv...

A további „köny-sztár": az utleirás. A felfedező-barangoló ősember kései déd- és szépunokái, mi, olyan szivesen elbolyongunk — olvasmányainkban — és távoli földrészek érdekes világát képzeljük magunk elé...

Az antikvárium nem holmi ócska kacatok lerakodóhelye. Az antikvárium — a könyvesbolt és a könyvtár triászában (magyarul hármasságban!) — fontos, nagyon jelentős „szerepet tölt be"...

Ezt a könyvbarátok tudják. A leendő könyvbarátok — hiszszük — megtudják ezután.

(f. d.)

Biborszínű üvegek

A leningrádi Ermitázs képtár ablakának üvegei csodálatosan szép biborszinben játszanak. Sokáig rejtély volt, hogyan állitották elő ezt a szinhatást. Egy véletlen segitett felderiteni a dolog nyitját. Amikor a képtár tatarozásakor az üvegdarabokat kivették, látták, hogy szélük szintelen. Bizonyára ilyen volt az üveg többi része is, de a benne lévő mangán a nap hatására, az idő multával biborszinüre festette az üveget.

A hét Szputnyik-ürhajó

A Vosztok-2 a hetedik a szputnyik-ürhajók sorozatában és a második embert szállitó szovjet ürhajó. Ha összehasonlitjuk az alábbi adatokat, akor látnunk kell azt, hogy ezek a szputnyik-ürhajók valóban egyetlen család tagjai, amelyek egymástól legfeljebb különféle kiegészitő felszerelési vagy berendezési tárgyakban tértek el, de nagyjából azonos felépitésüek voltak. Ime, a fontosabb adatok:

1. 1960. május 15. 4540 kg, a kabin megfelelőnek bizonyult, a pályára juttatás sikerült.

2. 1960. augusztus 19. 4600 kg, a visszatérés sikerült (Bjelka, Sztrelka).

3. 1960. december 1. 4563 kg, a visszatérés nem sikerült (Pcsolka, Muska).

4. 1961. március 9. 4700 kg, a visszatérés sikerült (Csernuska).

5. 1961. március 25. 4695 kg, a visszatérés sikerült (Zvezdocska).

6. 1961. április 12. 4725 kg. Az ember visszatérése sikerült.

7. 1961. augusztus 6. 4731 kg. Az ember hosszabb ürbeni tartózkodása és visszatérése sikerült.

A sulyadatok azonossága jól mutatja, hogy valóban azonos külső alaku kabinról van szó, amelyben a létfontosságu berendezések is nagyjából azonos kialakitásuak voltak. Valamennyi szputnyik-ürhajó pályája Földünkhöz aránylag közel, kb. 175 és 350 km között huzódott.

TUDJA-E, HOGY...

...melyek az északi mérsékelt földövön a meteorológiai évszakok? Tavasz: március 1—május 31, Nyár: junius 1—augusztus 31. Ősz: szeptember 1—november 30. Tél: december 1—február 28.

★

...kik voltak azok a XIX. századbeli román utazók, akik hozzájárultak Afrika felkutatásához? Albert C. Ghica, aki 1897—1898-ban beutazta Marokkót; a Start fivérek, akik ugyanazokban az években Dahomeyt, Guinea partvidékét és Gabon vidékét tanulmányozták; Sever Pleniceanu, aki 1898—1901-ben Belga-Kongó ismeretlen vidékére hatolt be; Dimitrie Ghica—Comănesti és fia a Szomáli-félszigeten végeztek értékes megfigyeléseket.

★

...szovjet rádiótechnikusok hordozható elektronikus hangképző készüléket szerkesztettek olyan emberek számára, akik elvesztették a hangjukat? Az egyik ilyen készülék hengeralaku, a másik pipához hasonlit. Az Egészségügyi Minisztérium müszaki tanácsa jóváhagyta az uj készüléket. Az első sorozatot már le is gyártották.

Nyári képek

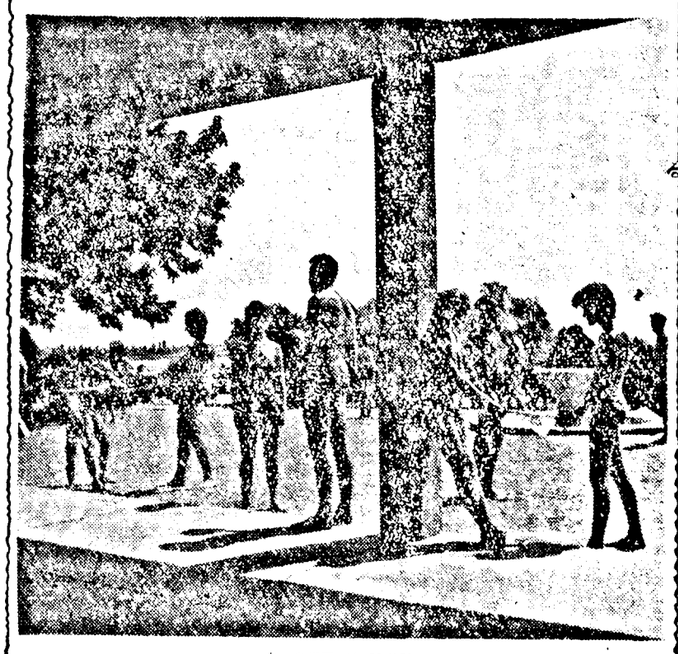

A STRANDON

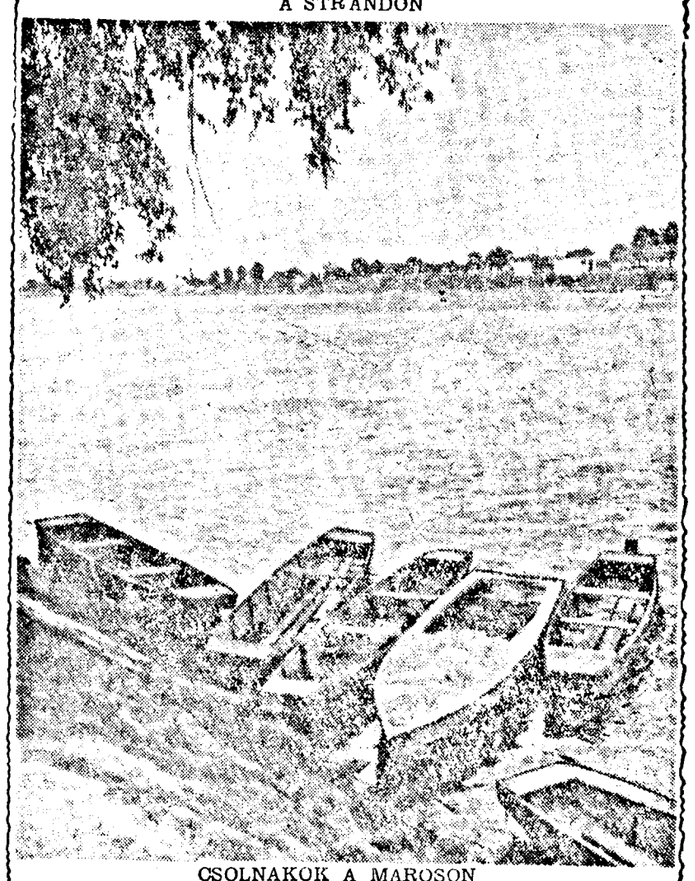

CSOLNAKOK A MAROSON

(Kelen Ferenc felvételei)

Szépségek alkotóinak dicsérete

— Jegyzetek a Tartományi Múzeumban megnyilt iparművészeti kiállitásról —

Az ember ősidők óta szereti a szépet. S hovatovább mindinkább arra törekszik, hogy egyre kellemesebbé tegye otthonát, munkahelyét, környezetét. Persze ez a multban csakis a kiváltságosak, a tehetősebbek privilégiuma volt. A müvészetek nagyszerü alkotásaiban csak ők gyönyörködhettek. Nem volt ez alól kivétel a porcelán, majolika és más rokon szakma terméke sem.

A Tartományi Muzeum nemrég kiállitást rendezett e jelentős iparág müvészi termékeiből, hogy mindenki megcsodálhassa azt a sok szépséget, amit névtelen készitőik belejük leheltek.

Bár a kiállitás önmagában is beszédes, mégis mindjárt elöljáróban kifogásolnunk kell a nagyon kevés magyarázó szöveget. Erre feltétlenül szükség lett volna.

De nézzük csak, miről is beszél a kiállitás.

Lépjünk vissza gondolatban a multba, mintegy háromszáz évet. A muzeumban vagyunk, megtehetjük. A XVI. század első felétől kezdve a fényes európai fejedelmi udvarokban, s valamivel később a tehetősebb főurak háztartásában is egy igen érdekes anyagból készült cserépféleség kezd előkelő helyet elfoglalni. Ez az uj jövevény nagy becsben áll szépségéért, de nem utolsó sorban borsós áráért is.

A cserépféleséget, amiből különböző edényeket, vázákat készitenek, később az olasz porcellana szó után majdnem minden nyelvben azonos névvel illetik. Mert ez, az először portugál hajókon Európába kerülő, kincset érő, különböző szinekben tündöklő, addig soha nem látott cserép nem más, mint a porcelán.

Őshazája, sok más az emberi ész és ügyesség alkotta szépséggel együtt, Kina volt. Már időszámitásunk után a VII. században ismerik és gyártják. Alapanyaga a fehérszinü kaolin, amit főleg kvarccal kevernek és magas hőfokon kiégetnek. A kaolin nem olvad meg csupán a kvarc, ami nagy keménységet kölcsönöz a porcelánnak.

A szép, legtöbbször fehérszinü porcelánnak külön festési módja van. Mivel a festésre alkalmas anyagok közül csak kevés birja ki a magas hőmérsékletet, ezért a máz alatti festés szinskálája szükreszabott. Hogy mégis a szivárvány minden szine rajta csillogjon egy-egy mestermüvü darabon, a máz feletti festés módszerét alkalmazzák.

A kiállitáson számos csodaszép alkotásban gyönyörködhetnek a látogatók. Néha valósággal megbüvöl egy-egy váza, vagy más disztárgy pazar szépsége. Milyen rengeteg türelem, végtelen nagy hozzáértés kellett ezeknek a müremekeknek a megformálásához, megalkotásához. A porcelán készitési módja, s a máz feletti festés lehetővé tette az aprólékos, elmélyedő munkát. S ez meglátszik az itt kiállitott tárgyak szépségében is.

Mindezeknek a szépségeknek a megalkotói, az ihletett munkáskezek azonban vajmi keveset kaptak munkájuk elismeréséül, holott a porcelánt néha az aranynál is nagyobbra becsülték. A kinai kézmüvesek rendszerint a császár tulajdonát képezték s legtöbbször csupán a szükös eltartás volt munkájuk ellenértéke. De alkotásuk fennmaradt, s minden császári tettnél fényesebben bizonyitja hozzáértésüket, munkaszeretetüket.

A porcelán kalandos utja nem ért véget azzal, hogy 1508-ban egy viharvert portugál hajón megérkezett Európába. Itt e vén földrészen mindenfelé csodálták, nagy becsben tartották, de készitésének titkára nem tudtak rájönni. Pedig sokan és sokfelé kisérleteztek. Végülis a véletlen tárta fel a nagy titkot.

A XVI., XVII. század Európájában a tudományos élet legnevesebb képviselői közül is nagyon sokat hatalmába keritett az aranycsinálás meséjének büvölete. Hatalmas tégelyekben, katlanokban főzték, kotyvasztottak az alkimisták, hogy aranyat állitsanak elő.

I. Vilmos nagyravágyó és kapzsi porosz király szintén ennek a tudománytalan mesének büvkörébe került s korának egyik legnevesebb kémikusát Johann Friedrich Böttgert fogságba vetve kényszeritette az aranycsinálásra. Böttgernek ugyan sikerült a szomszéd fejedelemségbe szöknie, de ott ugyanaz a sors várt rá. A börtönben tovább kisérletezik s bár aranyat nem tudott előállitani, akaratlanul rájött a porcelán készitésének titkára. Később az ő közremüködésével létesitették az azóta világhirre szert tett meisseni porcelán gyárat.

A gyár termékeiből több szép darab látható a kiállitáson. Ezen kivül megtalálhatjuk az Európában nagyobb hirre szert tett bécsi és a herendi porcelánmüvészet több szép példányát.

Milyen hosszu utat tett meg a porcelán, amig példá.l ide, városunk muzeumába érkezhetett néhány csodaszép alkotás, hogy gyönyörködtesse a szépre vágyó dolgozókat. Valamikor csak királyi, fejedelmi diszek voltak s ma nálunk mindenkit gyönyörködtetnek.

A muzeum kiállitásán a porcelán-alkotások mellett, számos müvészi majolika-, fajansztárgyat is láthatnak a nézők. Mindkettő rokon a porcelánnal, de lényeges eltérések teszik különállóvá e termékeket. Őshazájuk szintén a fantáziában gazdag kelet, Assziria, Babilonia. Arab közvetitéssel jutottak el Európába, ahol több helyen is ujra kivirágzik előállitásuk müvészete.

Ezek mellett számos érdekes keleti szönyeg, kinai kézmüves munka, sok müvészi kivitelü használati tárgy vonja magára a látogatók figyelmét. élményekben, szépségekben gazdagodva hagyhatja el mindenki az érdekes és tanulságos kiállitást. Gondolatban bizonyára sokan adóznak elismeréssel és hálával a müremekek névtelen készitőinek, egyszerü munkás alkotóinak.

A kiállitás nagy látogatottsága egyben szervezőinek jó munkáját is dicséri, s bizonyitja, hogy milyen nagy az érdeklődés a szép iránt. A tárgyak tulnyomó többsége a multba vezeti el a nézőt, s ez nem is baj. De e sikeres iparmüvészeti kiállitás egyenes folytatásaként kinálkozik a mai hasonló termékek bemutatása. Mert az iparmüvészet talán soha sem volt annyira megbecsült, mint éppen napjainkban, amikor a széles tömegek kincse lehet mindaz, ami szép.

Tehát rövidesen örömmel üdvözölnénk egy napjaink ihletéből született, korszerü iparmüvészeti kiállitást. A jelek szerint megérné a fáradtságot.

Péterfi Árpád

A Vörös Lobogó szerkesztősége és kiadóhivatala: Karl Liebknecht utca 2—4 szám. Telefon: Szerkesztőség: 20-87, 16 92. 35-69. Kiadóhivatal: 16-92. Nyomda: 30-93, 20-77. Tip. IOIL Arad.